An aerial photograph of a traditional village in Crete, Greece. The houses are built with stone and have tiled roofs. The village is surrounded by green trees and vegetation. The text is overlaid on the image.

Παραδοσιακοί οικισμοί: Υπάρχει μέλλον;
ΤΕΕ/ΤΑΚ - Άγιος Νικόλαος Κρήτης, 16 Φεβρουαρίου 2008

Οι παράμετροι της προστασίας των ιστορικών οικισμών
μέσα από τους διεθνείς χάρτες

Δημήτρης Ζυγομαλάς
Αρχιτέκτων, ΜΤΣ στη Συντήρηση
Ιστορικών Κτηρίων και Τόπων

Οι παράμετροι της προστασίας των ιστορικών οικισμών μέσα από τους διεθνείς χάρτες

THE REVIVING OF MONUMENTS

The Committee of Ministers,

Having regard to Recommendation 100 (C) of 1951, adopted by the Council of Europe on 18 October 1951, and to the European Convention on the Development of Architectural Monuments signed in 1954;

Being informed of the results of the Study by the C.O.C. at Vienna from 14 to 16 October 1959;

Having noted Recommendation 25 of the Council of Europe on the Conservation of Architectural Monuments, adopted by the Council of Europe on 18 October 1959;

Considering the importance of the monuments and sites of historical interest in the European Cultural Heritage;

Considering the deplorable state of the monuments and sites of historical interest in the European Cultural Heritage;

Considering that conservation is a matter of public interest;

and the quality of the environment;

The Charter has been prepared by the Council of Europe in order to provide a basis for the conservation and restoration of monuments and sites of historical interest in the European Cultural Heritage.

The Charter was adopted by the Council of Europe on 18 October 1964.

The General Conference of the Council of Europe, meeting in Paris on 18 October 1964, has adopted the Charter and has invited the States which are members of the Council of Europe to accede to the Charter.

Considering that it is essential for the purpose of attaining the objectives of the Charter to establish an effective system of reference protection of the cultural and natural heritage of Europe, and to encourage the States to do so, the Council of Europe has decided to establish the International Council on Monuments and Sites.

United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization

Organization

The General Conference of the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization, meeting in Venice at its twelfth session, from 24 October to 30 November 1978,

of human beings everywhere, that they represent the living legacy of their civilization, and that they are the property of all humanity;

regard to the fact that the conservation of cultural heritage is a matter of public interest;

recognition that the living conditions of man are in a way dependent on their way of life and one of the main elements of their civilization;

in recognition, in particular, of what is of value in the cultural heritage of the world;

and in recognition of the fact that the conservation of the cultural heritage is a matter of public interest;

and in recognition of the fact that the conservation of the cultural heritage is a matter of public interest;

ΧΑΡΤΗΡ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΤΕΚΤΟΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ (1990)

Prepared by the International Committee for the Management of Archaeological Heritage (ICAHM) as approved by the 8th General Assembly in Lausanne in 1990.

INTRODUCTION

It is widely recognized that a knowledge and understanding of the origins and development of human societies is of fundamental importance to humanity in identifying its cultural and social roots.

The archaeological heritage constitutes the basic record of past human activities. Its protection and management is a matter of public interest.

1. General statement

By "archaeological heritage" of the cultural heritage of monuments and sites is meant the whole range of objects created by man in the past, in particular in the field of architecture, sculpture, painting, pottery, metalwork, etc., which are of historical, scientific, artistic, or cultural interest, and which are of such a nature as to be susceptible of being preserved for the benefit of present and future generations.

The archaeological heritage is the result of human activities. Its protection and management is a matter of public interest.

INTERNATIONAL CHARTER FOR THE CONSERVATION AND RESTORATION OF MONUMENTS AND SITES (THE VENICE CHARTER 1964)

12th International Congress of Architects and Technicians of Historic Monuments, Venice, 1964.

The Athens Charter for the Restoration of Historic Monuments

Adopted at the First International Congress of Architects and Technicians of Historic Monuments, Athens 1931

At the Congress in Athens the following seven main resolutions were made and called "Carta del Restauro":

1. International organizations for Restoration on operational and advisory levels are to be established.

UNESCO

COUNCIL OF EUROPE
CONSEIL DE L'EUROPE

International Council on Monuments and Sites
Conseil International des Monuments et des Sites

PRINCIPLES AND OBJECTIVES

1. In order to be most effective, the conservation of historic towns and other historic urban areas should be an integral part of coherent policies of economic and social development and of urban and regional planning at every level.
2. Qualities to be preserved include the historic character of the town or urban area and all those material and spiritual elements that express this character, especially:
  - a) urban patterns as defined by lots and streets;
  - b) relationships between buildings and open and green spaces;
  - c) the formal appearance, interior and exterior, of buildings as defined by scale, size, rhythm, continuity, materials, colour and decoration;
  - d) the relationship between the town or urban area and its surrounding setting, both natural and man-made; and
  - e) the various functions that the town or urban area has acquired over time.

developed gradually over time or have been the result of accidents throughout history.

and small, including cities, towns and historic and man-made environments, beyond their site the values of traditional urban cultures, their physical structure, damaged at every level, that follows industrialization in societies leads to irreversible cultural, social and even environmental damage. ICOMOS deems it for historic towns and urban areas that will be conserved and restored. The principles and methods necessary for the conservation of historic towns and urban areas, and to encourage the preservation of those cultural properties, however modest in scale, that constitute the memory of mankind.

Συμβάσεις

Συστάσεις

Ψηφίσματα

Χάρτες

Αρχές

Διακηρύξεις

Οι παράμετροι της προστασίας των ιστορικών οικισμών μέσα από τους διεθνείς χάρτες

1931

Συμπεράσματα του Συνεδρίου των Αθηνών - Χάρτης των Αθηνών (1931)

1933

Συμπεράσματα του IV Διεθνούς Συνεδρίου Μοντέρνας Αρχιτεκτονικής - Χάρτης των Αθηνών (CIAM, 1933)

1960

Σύσταση της Palma για τα κτήρια και τις μεθόδους αποδελτίωσης τοποθεσιών, παλαιών κτηρίων και ιστορικών ή καλλιτεχνικών τοποθεσιών με σκοπό τη διατήρηση και ανάδειξη (ΣΤΕ, 1965)

Ψηφίσματα για την Αναζωογόνηση Ιστορικών Αστικών Τοποθεσιών (ICOMOS, 1966)

Σύσταση του Bath για τις αρχές και την εφαρμογή της ενεργού διατήρησης και αποκατάστασης συνόλων και περιοχών με κτήρια ιστορικού ή καλλιτεχνικού ενδιαφέροντος (ΣΤΕ, 1966)

Σύσταση της Χάγης για την ενεργή διατήρηση μνημείων, συνόλων ή περιοχών με κτήρια ιστορικού ή καλλιτεχνικού ενδιαφέροντος στο πλαίσιο του περιφερειακού σχεδιασμού (ΣΤΕ, 1967)

Σύσταση για τη διατήρηση των πολιτιστικών αγαθών που απειλούνται από δημόσια ή ιδιωτικά τεχνικά έργα (UNESCO, 1968)

1970

Διακήρυξη του Split για τις Πόλεις Ιστορικού Ενδιαφέροντος (ΣΤΕ, 1971)

Ψηφίσματα του Συμποσίου για την εισαγωγή σύγχρονης αρχιτεκτονικής σε παλιά αρχιτεκτονικά σύνολα (ICOMOS, 1972)

Σύσταση για την προστασία, σε εθνικό επίπεδο, της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς (UNESCO, 1972)

Συμπεράσματα του Σεμιναρίου για την αφομοίωση της σύγχρονης αρχιτεκτονικής σε παλαιά περιβάλλοντα (ICOMOS, UIA, EN, 1974)

Συμπεράσματα του Συμποσίου της Bologna για το κοινωνικό τμήμα της ολοκληρωμένης προστασίας των ιστορικών κέντρων (ΣΤΕ, 1974)

Συμπεράσματα του Συμποσίου της Krem για τις αισθητικές, οικονομικές και κοινωνικές συνέπειες της αναζωογόνησης μιας μέσου μεγέθους αυστριακής κωμόπολης: Συνεργασία Δημοτικής αρχής - πληθυσμού (ΣΤΕ, 1975)

Ψηφίσματα της Bruges: Αρχές για την Αποκατάσταση Ιστικών Πόλεων (ΣΤΕ, 1975)

Ευρωπαϊκός Χάρτης της Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς (ΣΤΕ, 1975)

Διακήρυξη του Άμστερνταμ

Ψήφισμα R (76) 28 για την προσαρμογή των νόμων και κανονισμών στις απαιτήσεις της ολοκληρωμένης προστασίας της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς (ΣΤΕ, 1976)

Συμπεράσματα του Συμποσίου του Βερολίνου: Ευρωπαϊκές μεγαλουπόλεις και αλλαγή - Ένα μέλλον για το παρελθόν (ΣΤΕ, 1976)

Σύσταση με θέμα «Μια νέα ζωή για τις ιστορικές πόλεις» (ICOMOS/UNESCO, 1976)

Σύσταση για τη Διαφύλαξη και τον Σύγχρονο Ρόλο των Ιστορικών Περιοχών (UNESCO, 1976)

Έκκληση της Γρανάδας: Η αρχιτεκτονική της υπαίθρου στον περιφερειακό σχεδιασμό (ΣΤΕ, 1977)

Ψηφίσματα του Συμποσίου για τη Μελέτη του Οδικού Πλέγματος των Ιστορικών Πόλεων (ICOMOS, 1978)

1980

Διακήρυξη της Tlaxcala (ICOMOS, 1982)

Συμπεράσματα και Συστάσεις του Σεμιναρίου για την Αποκατάσταση και Ανακατασκευή των Ιστορικών Οικισμών της Μεσογείου (UNEP/MAP/PAP, 1985)

Σύμβαση για την Προστασία της Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς της Ευρώπης (ΣΤΕ, 1985)

Σύσταση R (86) 11 για τον Ελεύθερο Αστικό Χώρο (ΣΤΕ, 1986)

Χάρτης της Ουάσινγκτον για την Προστασία των Ιστορικών Πόλεων και Αστικών Περιοχών (ICOMOS, 1987)

Συμπεράσματα και Συστάσεις του Εργαστηρίου για τη μεθοδολογία της μελέτης και παρουσίασης της χωρικής ανάπτυξης των ιστορικών κτηρίων και πόλεων (UNEP/MAP/PAP, 1988)

Σύσταση R (89) 6 για την Προστασία και Ανάδειξη της Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς της Υπαίθρου (ΣΤΕ, 1989)

Τελική Διακήρυξη του 6ου Ευρωπαϊκού Συμποσίου Ιστορικών Πόλεων (ΣΤΕ, 1989)

Συμπεράσματα και Συστάσεις του Εργαστηρίου για την Αξιολόγηση Ιστορικών Κτηρίων και Τοποθεσιών (UNEP/PAP/RAC, 1989)

1990

Συμπεράσματα και Συστάσεις του Εργαστηρίου για τον προγραμματισμό, τον σχεδιασμό και την εφαρμογή προγραμμάτων αποκατάστασης σε ιστορικές περιοχές (UNEP/PAP/RAC, 1990)

Σύσταση R (91) 6 για τα μέτρα που μπορούν να ενισχύσουν τη χρηματοδότηση της προστασίας της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς (ΣΤΕ, 1991)

Σύσταση R (93) 9 για την Προστασία της Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς από Φυσικές Καταστροφές (ΣΤΕ, 1993)

Συμπεράσματα της Suomenlinna - Κώδικας Δεοντολογίας για την Προστασία Μνημείων, Συνόλων και Τοποθεσιών (ICOMOS/ICCROM, 1995)

Το Έγγραφο της Nara για την Αυθεντικότητα (UNESCO, ICOMOS, ICCROM, 1995)

Αρχές για την Τεκμηρίωση Μνημείων, Αρχιτεκτονικών Συνόλων και Τοποθεσιών (ICOMOS, 1996)

Σύσταση R (97) 2 για τη διαρκή φροντίδα της πολιτιστικής κληρονομιάς έναντι της φυσικής φθοράς εξαιτίας της μόλυνσης και άλλων συναφών παραγόντων (ΣΤΕ, 1997)

Διεθνής Χάρτης Πολιτιστικού Τουρισμού (ICOMOS, 1999)

2000

Χάρτης της Κρακοβίας - Αρχές για τη Συντήρηση και Αποκατάσταση της Δομημένης Κληρονομιάς (2000)

Ευρωπαϊκή Σύμβαση Τοπίου (ΣΤΕ, 2000)

Σύσταση R (2003) 1 για την προώθηση του τουρισμού με σκοπό την ενίσχυση του ρόλου της πολιτιστικής κληρονομιάς ως παράγοντα βιώσιμης ανάπτυξης (ΣΤΕ, 2003)

Οι παράμετροι της προστασίας των ιστορικών οικισμών μέσα από τους διεθνείς χάρτες

αρχιτεκτονικά σύνολα - ιστορικές περιοχές /1933

αρχιτεκτονικά σύνολα και περιοχές ιστορικού ή καλλιτεχνικού ενδιαφέροντος /1966

ιστορικές συνοικίες σε αγροτικά ή αστικά κέντρα /1968

πόλεις ιστορικού ενδιαφέροντος /1971

ιστορικά κέντρα /1974

ιστορικές πόλεις /1975

μικροί οικισμοί /1982

ιστορικοί οικισμοί /1985

ιστορικές αστικές περιοχές /1987

ιστορικές τοποθεσίες /1989

ιστορικά σύνολα /1993

Οι παράμετροι της προστασίας των ιστορικών οικισμών μέσα από τους διεθνείς χάρτες

Σύσταση για τη Διαφύλαξη και τον Σύγχρονο Ρόλο των Ιστορικών Περιοχών (UNESCO, 1976)

προστασία ιστορικών συνόλων

=

διαφύλαξη (μαζί με τον περιβάλλοντα χώρο)

+

προσαρμογή στις απαιτήσεις της σύγχρονης ζωής

1966/ «ενεργή διατήρηση»

1975/ «ολοκληρωμένη διατήρηση»

Οι παράμετροι της προστασίας των ιστορικών οικισμών μέσα από τους διεθνείς χάρτες

Πολιτιστική παράμετρος

Σύσταση για τις αρχές και την εφαρμογή της ενεργού διατήρησης και αποκατάστασης συνόλων και περιοχών με κτήρια ιστορικού ή καλλιτεχνικού ενδιαφέροντος (ΣΤΕ, 1966)

τα ιστορικά σύνολα αποτελούν «...θεμελιώδη και αναντικατάστατα στοιχεία της πολιτιστικής κληρονομιάς»

Οι παράμετροι της προστασίας των ιστορικών ροικισμών μέσα από τους διεθνείς χάρτες

Κοινωνική παράμετρος

Ψηφίσματα της Bruges (ΣΤΕ, 1975)

«η διατήρηση των ιστορικών πόλεων δικαιολογείται μεν από την πολιτιστική και αισθητική τους αξία, ωστόσο ισχυρότερος λόγος παραμένει η κοινωνική λειτουργία τους ως φυσικό σημείο συνάντησης μιας αστικής κοινότητας και ως ξεχωριστός τόπος διαμονής»

Ψήφισμα για την προσαρμογή των νόμων και κανονισμών στις απαιτήσεις της ολοκληρωμένης προστασίας της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς (ΣΤΕ, 1976)

«Η διατήρηση του ανθρώπινου δυναμικού και η βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης όλων των κοινωνικών στρωμάτων, ειδικά των λιγότερο προνομιούχων, θα πρέπει να αποτελεί μια από τις βασικές προτεραιότητες οποιουδήποτε αναλαμβάνει τη σύνταξη ενός προγράμματος για την ολοκληρωμένη προστασία αστικού ή αγροτικού συνόλου»

Οι παράμετροι της προστασίας των ιστορικών οικισμών μέσα από τους διεθνείς χάρτες

Τουριστική παράμετρος

Σύσταση για τις αρχές και την εφαρμογή της ενεργού διατήρησης και αποκατάστασης συνόλων και περιοχών με κτήρια ιστορικού ή καλλιτεχνικού ενδιαφέροντος (ΣΤΕ, 1966)

η αποκατάσταση των ιστορικών συνόλων «...θα πρέπει... να εναρμονίζεται με την προοπτική του πολιτιστικού τουρισμού»

Οι παράμετροι της προστασίας των ιστορικών ροικισμών μέσα από τους διεθνείς χάρτες

Οι παράμετροι της προστασίας των ιστορικών οικισμών μέσα από τους διεθνείς χάρτες

Υποδείξεις για ενέργειες μέσω των οποίων προωθούνται οι προτεραιότητες της πολιτιστικής παραμέτρου

Διατήρηση μνημείων

- Χάρτης της Βενετίας (1964) > διατήρηση αυθεντικότητας

Οι παράμετροι της προστασίας των ιστορικών οικισμών μέσα από τους διεθνείς χάρτες

Υποδείξεις για ενέργειες μέσω των οποίων προωθούνται οι προτεραιότητες της πολιτιστικής παραμέτρου

Διατήρηση αξιόλογων οπτικών φυγών

- Διατήρηση φυγών
  - από και προς το οικιστικό σύνολο
  - από και προς τα μνημεία που αυτό ενσωματώνει

Οι παράμετροι της προστασίας των ιστορικών οικισμών μέσα από τους διεθνείς χάρτες

Υποδείξεις για ενέργειες μέσω των οποίων προωθούνται οι προτεραιότητες της πολιτιστικής παραμέτρου

Διατήρηση φάσεων

Συμπεράσματα και τις Συστάσεις του Σεμιναρίου για την Αποκατάσταση και Ανακατασκευή των Ιστορικών Οικισμών της Μεσογείου (UNEP/MAP/PAP, 1985)

διατήρηση φάσεων με πολιτιστική ή αισθητική αξία

+

φάσεων με περιβαλλοντική αξία

Οι παράμετροι της προστασίας των ιστορικών οικισμών μέσα από τους διεθνείς χάρτες

Υποδείξεις για ενέργειες μέσω των οποίων συμβιβάζονται οι προτεραιότητες της πολιτιστικής και της κοινωνικής παραμέτρου

Αξιοποίηση υφιστάμενων κτηρίων

- εξάντληση περιθωρίων διατήρησης υφιστάμενων κτηρίων
- ενέργειες προσαρμογής + στέγαση χρήσης:
διαφύλαξη (εξωτερικά - εσωτερικά) δομής και χαρακτήρα κτηρίων ως ακέραιων ενοτήτων

Οι παράμετροι της προστασίας των ιστορικών οικισμών μέσα από τους διεθνείς χάρτες

Υποδείξεις για ενέργειες μέσω των οποίων συμβιβάζονται οι προτεραιότητες της πολιτιστικής και της κοινωνικής παραμέτρου

Οικοδόμηση κτηρίων

εναρμόνιση με υφιστάμενο δομημένο περιβάλλον

+

δήλωση σύγχρονου χαρακτήρα

=

«αρμονική» ένταξη

Ψηφίσματα του Συμποσίου για την εισαγωγή σύγχρονης αρχιτεκτονικής σε παλαιά αρχιτεκτονικά σύνολα (ICOMOS, 1972)

«...κατάλληλο χειρισμό της μάζας, της κλίμακας, του ρυθμού και της μορφής»

Σύσταση για τη Διαφύλαξη και τον Σύγχρονο Ρόλο των Ιστορικών Περιοχών (UNESCO, 1976)

«...διαφύλαξη της αρμονίας των υψών, των χρωμάτων, των υλικών και των μορφών, των τρόπων δόμησης των προσόψεων και των στεγών, της σχέσης δομημένου και αδόμητου χώρου, των μέσων αναλογιών και της διάταξης των υφιστάμενων κτηρίων, και τέλος, του μεγέθους των οικοπέδων...»

Οι παράμετροι της προστασίας των ιστορικών οικισμών μέσα από τους διεθνείς χάρτες

Υποδείξεις για ενέργειες μέσω των οποίων συμβιβάζονται οι προτεραιότητες της πολιτιστικής και της κοινωνικής παραμέτρου

Οικοδόμηση κτηρίων

Ψηφίσματα για την Αναζωογόνηση Ιστορικών Αστικών Τοποθεσιών (ICOMOS, 1966)

συγκράτηση μεγέθους οικιστικού πυρήνα

Σύσταση για την προστασία, σε εθνικό επίπεδο, της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς (UNESCO, 1972)

η παρέμβαση στον περιβάλλοντα χώρο οφείλει «...να μη διαταράσσει τους υφιστάμενους συσχετισμούς σε επίπεδο μαζών και χρωμάτων»

Οι παράμετροι της προστασίας των ιστορικών οικισμών μέσα από τους διεθνείς χάρτες

Υποδείξεις για ενέργειες μέσω των οποίων συμβιβάζονται οι προτεραιότητες της πολιτιστικής και της κοινωνικής παραμέτρου

Τοποθέτηση διαφημιστικών πινακίδων και πινακίδων σήμανσης καταστημάτων

- ελεγχόμενη χρήση
- αποκλεισμός μεγάλης κλίμακας διαφημιστικών πινακίδων
- προσεκτική σχεδίαση διακριτικών μέσων διαφήμισης και σήμανσης

Οι παράμετροι της προστασίας των ιστορικών οικισμών μέσα από τους διεθνείς χάρτες

Υποδείξεις για ενέργειες μέσω των οποίων συμβιβάζονται οι προτεραιότητες της πολιτιστικής και της κοινωνικής παραμέτρου

Διαμόρφωση δημόσιου χώρου, αστικός εξοπλισμός

- αισθητική εναρμόνιση

Σύσταση για τη Διαφύλαξη και τον Σύγχρονο Ρόλο των Ιστορικών Περιοχών (UNESCO, 1976)

απομάκρυνση εναέριων ηλεκτρικών - τηλεφωνικών δικτύων, τηλεοπτικών κεραιών

Οι παράμετροι της προστασίας των ιστορικών οικισμών μέσα από τους διεθνείς χάρτες

Υποδείξεις για ενέργειες μέσω των οποίων συμβιβάζονται οι προτεραιότητες της πολιτιστικής και της κοινωνικής παραμέτρου

Διευθέτηση κυκλοφορίας πεζών και οχημάτων

- αποκλεισμός διέλευσης αυτοκινητοδρόμων από το εσωτερικό ιστορικών συνόλων
- μέγιστος δυνατός περιορισμός κίνησης οχημάτων εντός των συνόλων
- διευκόλυνση κίνησης πεζών, οχημάτων πρώτης ανάγκης, μέσω μαζικής μεταφοράς
- συνεχείς και ελκυστικές περιοχές = τόποι για αποκλειστική χρήση πεζών
- συγκράτηση στάθμευσης οχημάτων + δημιουργία οργανωμένων χώρων στάθμευσης

Οι παράμετροι της προστασίας των ιστορικών οικισμών μέσα από τους διεθνείς χάρτες

Υποδείξεις για ενέργειες μέσω των οποίων συμβιβάζονται οι προτεραιότητες της πολιτιστικής και της κοινωνικής παραμέτρου

Αναβάθμιση υποδομών

Χάρτης της Ουάσιγκτον (ICOMOS, 1987)

«...προσεκτική...» αναβάθμιση

Ψηφίσματα του Συμποσίου για τη Μελέτη του Οδικού Πλέγματος των Ιστορικών Πόλεων (ICOMOS, 1978)

αναβάθμιση «...με τον τρόπο που ταιριάζει καλύτερα στον ιδιαίτερο χαρακτήρα κάθε πόλης»

Οι παράμετροι της προστασίας των ιστορικών οικισμών μέσα από τους διεθνείς χάρτες

Υποδείξεις για ενέργειες μέσω των οποίων συμβιβάζονται οι προτεραιότητες της πολιτιστικής και της κοινωνικής παραμέτρου

Κατανομή χρήσεων

- διαφύλαξη «κατάλληλων» υφιστάμενων δραστηριοτήτων
- εισαγωγή νέων συμβατών δραστηριοτήτων

Χάρτης της Ουάσιγκτον (ICOMOS, 1987)

νέες χρήσεις και δραστηριότητες «...συμβατές με τον χαρακτήρα του ιστορικού οικισμού ή της αστικής περιοχής»

Οι παράμετροι της προστασίας των ιστορικών οικισμών μέσα από τους διεθνείς χάρτες

Υποδείξεις για ενέργειες μέσω των οποίων συμβιβάζονται οι προτεραιότητες της πολιτιστικής και της κοινωνικής παραμέτρου

Προστασία από φυσικά φαινόμενα και καταστροφές

- λήψη απαραίτητων προληπτικών και θεραπευτικών μέτρων

Σύσταση για τη Διαφύλαξη και τον Σύγχρονο Ρόλο των Ιστορικών Περιοχών (UNESCO, 1976), Χάρτης της Ουάσιγκτον (ICOMOS, 1987)

προσαρμογή μέτρων στον ιδιαίτερο χαρακτήρα

Σύσταση R (93) 9 για την Προστασία της Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς από Φυσικές Καταστροφές (ΣτΕ, 1993)

Σύσταση R (97) 2 για τη διαρκή φροντίδα της πολιτιστικής κληρονομιάς έναντι της φυσικής φθοράς εξαιτίας της μόλυνσης και άλλων συναφών παραγόντων (ΣτΕ, 1997)

Οι παράμετροι της προστασίας των ιστορικών οικισμών μέσα από τους διεθνείς χάρτες

Υποδείξεις για ενέργειες μέσω των οποίων προωθούνται οι προτεραιότητες της κοινωνικής παραμέτρου

Διατήρηση του ανθρώπινου δυναμικού

αποτροπή αποχώρησης κατοίκων

+

μεταβολής κοινωνικής σύστασης πληθυσμού

συγκράτηση ενοικίων στα αποκατεστημένα κτήρια

+

οικονομική ενίσχυση ενοίκων

Οι παράμετροι της προστασίας των ιστορικών οικισμών μέσα από τους διεθνείς χάρτες

Υποδείξεις για ενέργειες μέσω των οποίων συμβιβάζονται οι προτεραιότητες της πολιτιστικής και της τουριστικής παραμέτρου

αποδοχή του τουρισμού

=

μη επιβάρυνση ιδιαίτερων χαρακτηριστικών,
ακεραιότητας και μοναδικότητας οικισμού

- διαμόρφωση πορειών κίνησης
- τήρηση ισορροπημένου ρυθμού αφίξεων
- κατασκευή απαραίτητων εγκαταστάσεων εξυπηρέτησης

Οι παράμετροι της προστασίας των ιστορικών οικισμών μέσα από τους διεθνείς χάρτες

Υποδείξεις για ενέργειες μέσω των οποίων συμβιβάζονται οι προτεραιότητες της κοινωνικής και της τουριστικής παραμέτρου

Διεθνής Χάρτης Πολιτιστικού Τουρισμού (UNESCO, 1999)

«τα δικαιώματα και τα συμφέροντα της τοπικής κοινωνίας, σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, των ιδιοκτητών ακινήτων και των εμπλεκόμενων γηγενών πληθυσμών που ενδέχεται να ασκούν παραδοσιακά δικαιώματα ή ευθύνες στη γη τους και στις σημαντικές τοποθεσίες της, πρέπει να γίνονται σεβαστά»

Οι παράμετροι της προστασίας των ιστορικών οικισμών μέσα από τους διεθνείς χάρτες

Υποδείξεις για ενέργειες μέσω των οποίων προωθούνται οι προτεραιότητες της τουριστικής παραμέτρου

- προσφορά πληροφοριών υψηλής ποιότητας
- αναβάθμιση μέσων παροχής πληροφορίας και καθοδήγησης
- διεύρυνση αριθμού σημείων ενδιαφέροντος

Οι παράμετροι της προστασίας των ιστορικών οικισμών μέσα από τους διεθνείς χάρτες

Υποδείξεις για την προετοιμασία και υλοποίηση προγραμμάτων προστασίας

Γενικές υποδείξεις

Σύσταση για τη Διαφύλαξη και τον Σύγχρονο Ρόλο των Ιστορικών Περιοχών (UNESCO, 1976)

4 στάδια

συνεργασία εμπλεκόμενων επιστημονικών κλάδων, φορέων, αρχών + συμμετοχή πολιτών

1ο στάδιο: διενέργεια επιστημονικών μελετών

2ο στάδιο: προώθηση «προγράμματος υλοποίησης»

3ο στάδιο: προετοιμασία προγράμματος προστασίας

4ο στάδιο: εφαρμογή προγράμματος προστασίας

Οι παράμετροι της προστασίας των ιστορικών οικισμών μέσα από τους διεθνείς χάρτες

Υποδείξεις για την προετοιμασία και υλοποίηση προγραμμάτων προστασίας

Υποδείξεις με γνώμονα τη διαχείριση του τουρισμού

Διεθνής Χάρτης Πολιτιστικού Τουρισμού (ICOMOS, 1999)

Σύσταση για την προώθηση του τουρισμού με σκοπό την ενίσχυση του ρόλου της πολιτιστικής κληρονομιάς ως παράγοντα βιώσιμης ανάπτυξης (ΣΤΕ, 2003)

καθορισμός στρατηγικών τουριστικής ανάπτυξης (ευρύτερη περιοχή)

προετοιμασία - εφαρμογή σχεδίων διαχείρισης τουρισμού (οικιστικά σύνολα)

Οι παράμετροι της προστασίας των ιστορικών οικισμών μέσα από τους διεθνείς χάρτες

Υποδείξεις για την προετοιμασία και υλοποίηση
προγραμμάτων προστασίας

Υποδείξεις για την εξεύρεση πόρων και τη δραστηριοποίηση του ιδιωτικού τομέα

- ενθάρρυνση δωρεών - χορηγιών
- ανάληψη εργασιών από ιδιώτες
- κίνητρα: παροχή επιχορηγήσεων, δανείων με ευνοϊκούς όρους, φοροαπαλλαγών, εξίσωση οικονομικών πλεονεκτημάτων

Υποδείξεις για ενέργειες μέσω των οποίων προωθούνται οι προτεραιότητες της πολιτιστικής παραμέτρου

Διατήρηση μνημείων

Διατήρηση αξιόλογων οπτικών φυγών

Διατήρηση φάσεων

Υποδείξεις για ενέργειες μέσω των οποίων συμβιβάζονται οι προτεραιότητες της πολιτιστικής και της κοινωνικής παραμέτρου

Αξιοποίηση υφιστάμενων κτηρίων

Οικοδόμηση κτηρίων

Τοποθέτηση διαφημιστικών πινακίδων και πινακίδων σήμανσης καταστημάτων

Διαμόρφωση δημόσιου χώρου - αστικός εξοπλισμός

Διευθέτηση κυκλοφορίας πεζών και οχημάτων

Αναβάθμιση υποδομών

Κατανομή χρήσεων

Προστασία από φυσικά φαινόμενα και καταστροφές

Υποδείξεις για ενέργειες μέσω των οποίων προωθούνται οι προτεραιότητες της κοινωνικής παραμέτρου

Διατήρηση ανθρώπινου δυναμικού

Υποδείξεις για ενέργειες μέσω των οποίων συμβιβάζονται οι προτεραιότητες της πολιτιστικής και της τουριστικής παραμέτρου

Υποδείξεις για ενέργειες μέσω των οποίων συμβιβάζονται οι προτεραιότητες της κοινωνικής και της τουριστικής παραμέτρου

Υποδείξεις για ενέργειες μέσω των οποίων προωθούνται οι προτεραιότητες της τουριστικής παραμέτρου

Υποδείξεις για την προετοιμασία και υλοποίηση προγραμμάτων προστασίας

Γενικές υποδείξεις

Υποδείξεις με γνώμονα τη διαχείριση του τουρισμού

Υποδείξεις για την εξεύρεση πόρων και τη δραστηριοποίηση του ιδιωτικού τομέα

An aerial photograph of a village built on a steep, rocky hillside. The buildings are constructed from stone and brick, with some featuring tiled roofs. The terrain is rugged and rocky, with some sparse vegetation. The text is overlaid on a semi-transparent black rectangular background in the lower right quadrant of the image.

Θερμές ευχαριστίες
για την προσοχή σας